

ABONAMENTUL:

Un an	200 L
6 luni	100 L
3 luni	50 L

Redacția și ad.
ministrația Arad
Bulevard. Regina
Maria 12. Etaj I.

Tribuna Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul V. — N-rul 7

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad 12 Februarie 1928.

Un neghiob care filosofează e ca un animal pe care un duh rău îl învățește pe loc sterp atunci când de jur împrejur se întinde izlazul verde.
Goethe.

Două întruniri...

Una la Făgăraș, alta la București.

Cea dintâi a național țărăniștilor iar cea de a doua a „partidului național democrat”, ca să nu zicem „iorghist” fiindcă numirea supără pe d. Iorga. Și într-una și în cealaltă s’au ținut discursuri și s’au oferit banchete... ca la toate întrunirile. Nimic de zis.

Vrem totuși să zicem ceva despre cele vorbite la întruniri. Căci s’au vorbit multe.

La Făgăraș, de exemplu, în fața unei piețe înghețate și împietrite cu „cetățeni” aduși din toate satele înzăpezite s’au rostit discursuri în cari s’a cerut legalitate, curmarea unui regim despotice și s’a mai cerut... **puterea**. Și s’a mai făcut ceva la Făgăraș. A fost adusă o mireasă împreună cu toți lăutarii, copiii și femeile cari făceau parte din convoiu.

Asta probabil pentru a da notă de veselie și pentru a înserina atmosfera. Și ideea n’a fost proastă. Mai ales că’n acest cadru d. Maniu a ținut să strângă mâna socialistilor. Știți în ce scop? În scopul răsturnării guvernului.

Acesta să fie oare sublimul scop urmărit de partidul național-țărăniștilor? În cazul acesta să ni se dea voie să ne îndoim de conștiința românească a acelora cari au ajuns să se înfrățescă cu socialistii cari sunt atât de cunoscuți în țelurile pe cari le urmăresc.

Și s’a mai spus ceva la Făgăraș. D. Vaida-Voevod a ținut să facă o comparație „hoță” spre a exprima unirea ce există între naționali și țărăniști: „**d. Maniu este ca o fecioară atinsă numai de soare, iar cămașa lui Mihalache e neopătată. Ei stau ca doi frați gemeni**”.

Drăgălașii!.. Ce tablou frumos! Ia închipuiți-vă: doi frați gemeni; o fecioară și o cămașă... Să-i tot privești!.. Cu toate astea nu vedem nici un argument că „fecioara și cămașa” ar fi cele mai chemate să ne guverneze!

La cealaltă întrunire a partidului Dni Iorga, savantul nostru profesor a vorbit ca întotdeauna. Cu același avânt, cu aceeași vervă. Și a vorbit în așa fel că ascultătorilor nu le-a venit să joace hora ci au privit cu ochii’n van spre vremurile prevestite de apostolul unor vremi frumoase.

Și acum o paralelă.

În timp ce d. Maniu spunea cu vocea înfăntată: „**Noi, conducerea acestui partid, vom lupta până la ultima picătură de sânge, pentru biruință**”, d. Iorga spunea ascultătorilor „**Nu ne-am adunat aici să vă spun: Prada e aici aproape, să ne aruncăm asupra ei!**” Coincidența e bine venită și nu necesită comentarii.

Dar să continuăm:

În Timp ce d. Iorga spunea: „**Nu mai suntem dispuși la nici un fel de fuziune, nici chiar cu acele partide alături de cari ducem o luptă loială**.” în același timp și poate chiar la aceeași oră d. Maniu, fecioară neatinsă decât de soare, întindea prieteneste mâna, socialistilor! De ce?

Pentru ca împreună să se arunce asupra prăzii...

Citatele noastre, credem, că vor izbuti să arate două mentalități. Mentalitatea celor hamisți după putere și a acelora cari văd în luptă satisfacerea intereselor naționale.

Nu facem parte efectivă din nici unul din aceste două partide. Obiectiv însă, considerându-ne în primul rând cetățeni ai acestei țări, nu putem să nu împărtășim loialitatea unuia și să nu desaprobam „legalitatea” celuilalt. Aceeasă legalitate despre care d. Iorga spunea: **când interesele naționale o cer, se permite să acoperim fața idolului legalității**.

Deaceea acum în toată întrunirilor am ținut să ne spunem impresiile ca după fiecare spectacol.

Și le-am spus. Fără ca să fim bănuți de vreun gând ascuns. Cel mult neam împăca cu gândul ca să fim învinuți de o simpatie față de marele savant N. Iorga. Dar desfidem pe cel care va găsi acest lucru o vină.

Din noianul întrunirilor ne-am ales cu învățăminte și impresii bogate! Să le reținem. Spre a nu fi surprinși odată când țara va ști să-și aleagă soldați.

Căci desigur acei soldați nu vor fi recrutați din turma celor cari alegă din oraș în oraș spre a calomniă și a înjura tot ce nu face parte din haita lor de lupi înfometați.

Și spre a evita deziluziile, e bine ca depe acum să ne orientăm. Și cu un ceas mai de vreme să ne întoarcem față dela cei cari n’au alt scop și nu urmăresc altceva decât puterea, înfrățindu-se pentru aceasta cu

Goana după Putere.

Încă de la moartea neașteptată a fostului primministru I. I. C. Brătianu, pe buzele opoziționiștilor național-țărăniști futuruu prognosticuri, unele mai optimiste decât altele, ale venirii la putere.

Ne aducem aminte că termenul fatal a fost dat o dată, apoi prelungit până la 29 Ianuarie 1928. La această dată în schimbul puterii, opoziția național țărăniștilor a luat ofensiva contra Guvernului sau mai pe înțeles a început goana după putere.

În adunările de la Iași și Făgăraș căpeteniile partidului au negat partidului liberal până și înfăptuirea României Mari care este cea mai de căpetenie operă a lui și au amenințat țara cu revolte în caz că nu viu Dlor să conducă țara și să lumineze lumina cu lumina minții și canoșintelor lor. Amenințarea era cu atât mai violentă cu cât fiecare orator avea credința nestrămutată a venirii la putere în timpul cel mai scurt.

Conferința Administrativă din Hălmagiu.

Măsurile luate pentru a veni în ajutorul populației.

În zilele de 2, 3 și 4 Februarie, Dl. Prefect I. Georgescu însoțit de șefii serviciilor respective din acest județ și de reprezentanții diferitelor ministere, a ținut, obișnuita conferință administrativă în plasa Hălmagiu.

Timp de trei zile a stat de vorbă cu delegații populației și autoritățile din toate comunele asupra nevoilor de ordin general pe care le are fiecare comună. A satisfăcut un număr însemnat din ele și în de acord cu șefii celorlalte autorități a dat ordin de executare:

1. S’a constatat, cu durere, că deși plasa Hălmagiu are cele mai multe școli noi construite de Dl. Prefect al județului, populația nu și trimite copil la școală.

Cauzele sunt **reaua voință și sărăcia**. Pentru acei cari din rea voință nu-

înstreinații și perduții reprezentanți ai teoriilor utopice.

Cei cari mai au un simț românesc să știe că în această țară mai sunt și alți oameni cari au mai multe merite să o conducă decât reprezentanții tipici ai pertractărilor și ai calomniei. Cămașa și fecioara, gemenii nedespărțiți se vor învecina totuși de un lucru.

Într’un muzeu li-se va face lor spre a fi adunați de cei înșelați de minciunile lor. **Recunoștința suprimă a țării a toate iertătoare.**

Iată însă că, odată cu întrunirea de la Făgăraș, au apărut pe orizont decilațiile D-lui Iorga făcute la adunarea partidului naționalist al D sale, declarații de o importanță ce trec de marginile amenințărilor demagogico-magearo-mihalachiste — rostite în fața multimei doritoare de senzații de la întrunirile amintite. Cu atât mai importante sunt aceste declarații cu cât vin dela un om de o autoritate morală covârșitoare care a fost sfetnicul intim, în timpurile de băjenie al marelui Rege dispărut și al întregului sfat al țării ce se găsea la Iași și înviorătorul credinței în biruința finală.

Nu suntem tâlnăcitori de declarații și nici în sferele de la cârmă ca să putem ști ce se va întâmpla.

Știm însă că cuvintele Dl Iorga au fost un meritat duș de apă rece peste nervii înfierbântați ai gonitorilor după putere.

Ion Doda

și trimite copiii la școală s’au luat măsuri ca să se aplice legea obligativității școlare, iar pentru cei săraci care nu s’au dus la școală pentru că n’au haine și n’au cu ce cumpăra cărți, Dl. Prefect I. Georgescu a dat suma de Lei 30.000. ca să se cumpere cărți. În ce privește îmbrăcămintea s’a cerut revizorului un tablou cu numărul celor lipsiți și de îmbrăcămintea necesară ca să se vadă cu cât poate veni județul în ajutor.

2. S’a rezolvat în multe comune chestiunea pădurilor și pășunilor comunale.

3. S’a hotărât înființarea a două poduri, peste râul Crișul Alb, între Tisa și Hălmagiu și între Ionești și Târmuri.

4. S’a hotărât instituirea unei comisiuni formată din pretorii plășilor Hălmagiu și Șebș, din șefii oroalelor silvice respective și din agronomi cari să găsească un teren de circa 30—40 jugăre cadastrale pe cari să se facă o pepinerie model, de pomi fructiferi și o școală de pomărit. Înființarea acestei pepinierii și școli, în aceste regiuni este de o mare importanță pentru că majoritatea populației din aceste Plăși trăiește din pomărit Dl. Prefect Georgescu crede că va fi ajutat de oamenii de bine să înființeze lângă această pepinieră și două cuptoare sistematice de uscat fructe ca astfel să nu mai fim tribu-

Ghir.

(Continuare în pag. 4-a.)

CONVOCARE.

Conform art. 17 din statute D-nii acționari ai Bănci Generale a Județului Arad sunt invitați a lua parte la adunarea generală ordinară care va avea loc în ziua de 4 Martie 1928 în localul Băncii din Str. V. Alexandri Nr. 1 ora 11 dimineața.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație pe exercițiul 1927.
2. Aprobarea bilanțului și Contului Profit și Pierdere pe 1927.

3. Descărcarea Consiliului de Ad-ție și Censorilor de gestiunea sa.
4. Distribuirea Beneficiilor.
5. Alegerea a 7 membrii în Consiliul de Ad-ție al căror mandat a expirat.
6. Alegerea a 2 membrii în Consiliul de Ad-ție în locul D-lor Justin Miron și Palcu Lazar demisionați.
7. Alegerea a 5 censori.

D-nii Acționari care iau parte la Adunarea Generală sunt rugați a depune conf. art. 22 din statute acțiunile ce posedă cu cel puțin 5 zile înainte de data ținerii adunării generale la caseria băncii noastre

Consiliul de Administrație

Consiliul de Administratie.

[illegible]

DEBIT		CONTUL PROFIT ȘI PIERDERI.		CREDIT	
Dob. plătite as. Dep. spre fruct. și conturi curente		1430076	—	Report din 1926	57700 —
Salarii		353000	—	Dobânzi și comisioane	3147926 40
Chelt. Generale		281474	—		
Impozite		374011	—		
Report din 1926	57700 —				
Beneficiu net pe 1927	709365 40	767065	40		
		3205626	40		3205626 40

Grigorie Romanescu
director executiv.

Arad la 31 Decembrie 1927.

Ștefan Neamțu
șef contabil autor.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE:

Dr. Emil P. Grozda Dr. Alexandru Lazar Christian Tomulescu Dr. Ioan Groza Dr. Novac Aurel, Pavel Dârlea, Ples Gheorghe

Subsemnatul comitet au examinat conturile prezente și le-au aflat în deplină regulă și în concordanță cu registrele institutului.

Paul Rozvan

Virgil Popovici
expert contabil.

Dr. Traian Sincai

Nr. 115

Pentru 20 Kor Cehe 100 Lei

puteți avea 1/8 Los loterie Cehoslovacă dela
Casa de bancă S. Ungar Bratislava, Venturgasse 20.
prin care și Dvs. **puteți deveni MILIONAR**
cu un risc mic Câștig mare

PREMIUL la 2.000.00. – Kc. 10.000.000 Lei

câștiguri: 1.000.000 – Kc. 700.000 – Kc. 300.000 – Kc. 200.000.
în valoarea totală 60.000.000-é Kc. 300.000.000 Lei

Prețurile Losurilor: II cl. $\frac{1}{8}$ Kc. 20 $\frac{1}{4}$ Kc. 40 $\frac{1}{2}$ Kc. 80 $\frac{1}{1}$ Kc. 160
lei 120 lei 200 lei 400 lei 800

Tragerea clasei II la 15 Februarie.

Comandați imediat. Expedierea discretă. După tragere trimitem lista
lozurilor esite.

La tragere a fost România reprezentată printr'un client al nostru
care a câștigat premiu 1, și căruia i s'a plătit imediat contra-valoare.

Se angajează reprezentanți agili ci provision mare.

Nr. 114.

BANCA UNIVERSALĂ. Leagă căsătorii și asigură dote. Toate ușurințele pe cari le-ai neglijat vi-le poate pune în ordine printr'o asigurare de zestre. Cerem prospecte. Direcțiunea cercuelă Arad, Nr. 48 Str. Bucur 18.	Anulare. Declar anulat permisul de port-armă cu No. 897 din 9 Noembrie 1925 pierdut în mâna oricui se va găsi. 6/II-9/28. Stoia Lazar Dud.
--	--

România: Prefectura Județului Arad.
No. 271/928

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 10 Aprilie 1928 orele 10 a. m. se va ține în localul Serviciului Financiar și Economic dela Prefectura Județului Arad licitațiune publică cu oferte închise în conformitate cu art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice pentru furnizarea imprimatelor necesare comunelor din județul Arad pe anul 1928.

Caieul de sarcini se poate vedea în biroul Serviciului Financiar și Economic în zilele oficiale între orele 11—13 din zi.

Amatorii vor depune odată cu oferta, însă separat, recipisa prespre garanția depusă la Administrația Financiară din Arad în numerar sau efecte de Stat. Ca garanție se va depune suma de Lei 50.000.

Arad, la 5 Ianuarie 1928.

Prefect,	Şeful serviciului.
<i>I. Georgescu</i>	(indescifrabil)

Reniunea de cântări „ARMONIA.”

Dirigent: Ioan Lioovan
Vineri 17 Februarie 1928.

1. Crâiasa leleio

Muzica de: Niels W. Gade.
Poezia de: Göthe
Solii:
Crălasă (sopran) D-șoara V. Șepetan
Mama (mezzosopran) D-na I. Boneu
Oluf (baritor) D-l At. Lipovan.
Cor mixt cu acompaniament de or-
chestră.

b) T. Berdiceanu: Ardemite-*ar* co-
dru des, cântate de D-șoara L. Barzu
cu acomp. de piano susținut de D-
M. Stoinescu.

3. Crai nou operetă națională

Muzica de C. Porumbescu.
Libretul de: V. Alexandru

Persoanele:
Anica (sopran) D-șoara D. Mathelu

Do h ța (sopran) D-șoara V Șepețan
Leonaș (tenor) D-l A. Trapon.
Bucur (basiton) D-l V. Bălan.

Bujor (bariton) D-I V. Barbulescu
Ispravnicul (bariton) D-I V. Glodean
Mos Corbu (basă) D-I I. S. Ionescu

Moș Corbu (bass) D-l I. Șchiopu.
Jandarmi. Fete. Flăcăi.
Director de scenă D-l judecător

DEPOZITUL
FABRICEL de sebe de teracotă și mașini de gătit
∴ P U C H E R ∴
A R A D, Piața Avram Iancu 3.

Cele mai splendide sobe de teracotă și mașini de gătit din țară și din străinătate, reparații de ori ce fel, mutări dela un loc la altul, transformări, câptușiri de părete din plăci de fayance se pot face prin prețurile cele mai reduse prin

soția lui MAURITIU STEIN

Rog onoratul public a-mi da tot concursul.

Tinutul Hălmagiului.

Aspecte economice din Munții Apuseni

De Traian Mager, prof

Din Capitolul Sarcinelor Publice.

Impozite directe și indirecte. Articolele regiei monopolurilor. Scade numărul cârciumelor.

Pe anul 1927 s'au repartizat următoarele sume în contribuțiuni:

COMUNA	Dările pe anul 1927				Numărul locuitorilor în 1927	Se vine de fiecare cap de om
	Impozite către stat	Bugetul comunal	Prestații județene	Total		
	Lei	Lei	Lei	Lei		Lei
Hălmagiu	663026	408939	26025	1097990	1125	976
Hălmăgești, Sârbi, Tărnăv	424735	244743	53275	722753	252	307
Luneșoara, Voșdoci	85787	11221	2200	224798	1075	209
Poenariu, Tohești	68663	79176	1805	165164	501	247
Tărmure, Ionești	98771	93448	22075	214294	733	292
Tisa	87336	103328	16225	206889	674	307
Ochiuri: Ocnișor	88626	109487	21050	219163	937	234
Bănești, Cristești	72121	103256	19575	199452	767	26
Brusturi	274149	184713	28350	487212	1121	435
Bodești, Mermăști	70251	120398	23350	214099	683	314
Leasa, Lestioara	69145	107108	28225	204478	759	271
Vârful (Ciucu)	23081	184410	34400	452801	1038	438
Magulicea, Vidra	114554	14680	46950	308314	205	255
Lazuri, Groși	82935	184480	50125	257445	1215	253
Avram Iancu (Achiu)	480986	197167	47450	725603	1082	671
Poiana, Brusturesc	4160	87405	22900	151565	555	213
Pleșcuța	8155	120571	19425	221551	510	440
Achiuța	104021	107557	18000	229578	501	457
Dumbrava, Budești	69918	119912	2300	213730	640	331
Guravăni, Rostoci	79861	147533	25475	253869	654	347
Tăgău	86174	14738	36300	268812	422	292
Total	3,580755	3,069506	604700	7,034951	19250	367

Adecă un total de șapte milioane cincizeci și patru mii nouă sute șasezeci și unu lei, care reprezintă la numărul populației de nouăsprezece mii două sute și cincizeci, ne dă suma de 367 lei, impozit de fiecare cap de om.

Din „impozitele către stat” dela rubrica I, se conferă:

Adiționalele județului 681634 Lei

Adiționalele comunelor 556053 „

Camerei de comerț 43331 „

Camerei agricole 50565 „

La vânzarea pădurilor se plătește 18 și 1/2% din prețul de vânzare sub titlul de „impozit agricol”, din care primește: statul 10%, județul 5%, comuna 3%, și Camera agricolă 1/2%.

Mal există bugetele posesorilor de imobile urbane, ale căror date însă nu le-am putut găsi.

Cât privește încasările pe anul 1927 nu cunoaștem precis toate situațiile bugetelor comunale și ale prestațiilor județene. La contribuțiunile directe dela rubrica I, față de un debit de 3.380.755 lei, s'au încasat în cursul anului 1927 și vârsat Administrației financiare din Arad suma de 2.363.274 lei.

Putem conchide: că și în anul de criză economică, 1927, s'au încasat peste 70% din pretenziuni.

S'au mai încasat și vârsat în anul 1927 următoarele sume, în:

Impozite indirecte 447303 Lei

Taxe de timbre și înregistrare 332269 „

Celelalte ministere, amenzi sanitare; taxe de control, spital etc. 179963 „

Textele de producție și consumație asupra rachiiului de prune, destilat aici 308974 „

Total . . . 1.268.509 Lei

N'am putut afla sumele rezultate din taxa de 20%, „ad valorem”, asupra rachiiului de prune, vândut și exportat din această regiune, care bănuim fi considerabile, căci s'a exportat în anul acesta peste una sută mii kg. țuică.

Asemenea n'am putut afla taxele de transcriere a pasapoartelor de vite, de competența camerei agricole.

Vânzările R. M. S., tutun, chibrituri.

Oficiul postal din Hălmagiu a distribuit, în cursul anului 1927, tutun, țigări și chibrituri în valoare de trei milioane două sute șasezeci și unu lei, după cum urmează, în:

una Ianuarie 221980 Lei Luna Iulie 310839 Lei

„ Februarie 75075 „ „ August 281994 „

„ Martie 247120 „ „ Septembrie 290501 „

„ April 214600 „ „ Octombrie 310386 „

„ Mai 312968 „ „ Noiembrie 331559 „

„ Iunie 296969 „ „ Decembrie 316640 „

Total . . . 3.206.631 „

Se fumează mai mult tutun calitatea III și țigări „naționale”; inteligenții fumează țigări „R. M. S. Regale”. Dintre țigări de fol se vind numai „Garellas”, 10-12 mii bucăți anual.

Spectacolele săptămânii.

Cinema „ELISABETA” dela 8—12 Ibruarie „A sosit cocostărcul” cu Harold Lloyd.

Dela 13—16 Febr. „Un idol național” emieră cu John Gilbert.

Rep. încep la orele 5, 7 și 9 Duminică 3, 1/2 5, 6, 1/2 8, și 1/2 10.

Cinema „APOLLO” dela 8—11 Febr. „URTEZANA”.

Dela 12—15 Febr. „Dr LAROCHE”.

Cinema „URANIA” dela 7—11 Febr. „AMAZON, REGELE APELOR”.

Dela 12—14 Febr. „BĂRBAȚI CU TRE-CUT”.

Inceputul rep. la orele 5, 7, 9 Duminică la 8, 5, 7, 9.

Abonații noștri care încă n'au achitat abonamentul sunt rugați a ne achita până la 1 Ianuarie 1928, lei 206.—

Casină ori tripou de cârți?

În comuna Chișineu-Criș există încă de pe vremea ungarilor un local așa numit „Cazină” care era atunci cel mai spurcat cuib de șovenism unguresc, unde se urzeau de către bașibuzuci stăpânirii de plasă toate blăstămățiile ungurești contra populației Românești pe acel timp.

Cu venirea dominației Românești acest cuib infect a irentismului a fost închis, iar mai târziu a rămas să fie redeschis numai cu aceea condiție dacă se va naționaliza și romaniza eliminându-se astfel pericolul ce reprezintă dentru Statul Român.

Un început de romanizare s'a început fiind preluată conducerea de un comitet român-maghiar urmând că romanizarea să se continue.

Acest început însă nu a adus rezultatul dorit fiind câțiva români înstrăinați și inconștienți maghiarizați, cari de dragul străinilor a propus să se șteargă numirea de Cazină română, pentru că cuvântul de „română” a fost jenant pentru câțiva irentiști unguri.

Că ce spirit dominează în acest local numit „Cazină” se poate vedea în zile de Duminică sau de sărbătoare, când în fumul gros de țigare lumea stă înghesuită lângă mesele murdare unde se joacă cele mai hazarde jocuri de cărți, și unde multe existențe românești și-au găsit ruina materială.

Și dacă mai gândim că acestea cărți de joc sunt procurate și aduse prin contrabanda din Ungaria, înțelegem cum se poate tolera acest local, care primejduiește atâtea existențe românești, și cu tot dreptul ne putem întreba că care cu contrabanda de sărți de joc aduse din Ungaria nu se face și altfel de contrabandă cu interesele Statului, prin acest cuib al intereselor străine?

Rugăm pe dl Prefect al județului să ordoneze o cercetare în chestia Cazină din Chișineu să decidă, că oare aici la frontiera de Vest a țării Românești un asemenea local mai are rost să rămână deschis?

Grănicerul.

De ce rămânem în urmă?

Este o întrebare pe care credem că pe drept cuvânt și-o pune fiecare bun român.

Și cum să nu-ți pui această întrebare când vezi, că chiar și vecinii noștri — ungurii — deși luptă pentru o cauză de-o nedreptate strigătoare la cer, totuși au reușit să atragă asupra lor atențiunea — de foarte multe ori plină de cea mai mare bunăvoință — a celor cari cred... fără a cerceta. Ei s'au convins de mult de superficialitatea oamenilor, pe care caută să o exploateze în cel mai înalt grad, prin autoritatea cuvântului scris al celor ce continuă a induce în eroare opinia publică fără nici-un scrupul.

Acest lucru este știut aproape de toți românii. Totuși, pentru a spune și ultima fărâmitură de desinteresare criminală, vom aduce câteva din multe dovezi, pentru a susține această afirmațiune.

Să luăm de exemplu „revizuirea” tratatului dela Trianon!

Cum au reușit să se facă ascultați, deși numai o clipă, dar totuși ascultați? Cum? După părerea noastră, simplu de tot. Se va mira poate mulți cum se poate ajunge la așa ceva atât de simplu. Tuturor acestora însă le spunem, că, tocmai pentru că în majoritatea cazurilor, pentru a afla o soluție bună, tocmai de aceea neglijă a se folosi de mijloace simple dar eficace pentru înlăturarea răului.

Ce-au făcut ungurii? Ceeace trebuia!

Ei știau că va trebui să facă propagandă politică pentru a-și ajunge scopurile murdare. Dar știau că aceasta nu se poate de-odată. Și atunci au căutat așa prepară teren. Cum? Prin propaganda culturală. Și cu această ocazie, ori-decâteori li se da ocaziune se sileau să inducă lumea cu producțiile lor „culturale”, desigur lumea nu cunoștea substratul acestei propagande, care nu era decât un mijloc pentru realizarea meschinului lor scop. Și au reușit. Ipoecrizia lor a fost la o înălțime, atât de diabolică, încât au fost crezuți.

În acești timp susțineau cu înversunare propaganda de defăimare contra țării noastre, încercând a se urca pe ruina noastră.

Care eră situația noastră în acest interval de timp?

Stăpâneam cu o dreptate bazată pe cele mai ineluctabile dovezi, pământul acestei țări întregite, robii atâtea vreme lor. E adevărat că nu știam ce scop urmăresc prin propaganda lor culturală. Nu mai avem însă nici o scuză atunci, când deși odară terenul preparat, începuseră propagandă politică, noi atunci nu făcăm nimic pentru a dovedi mășavăia lor. Nu pentru a-și primi ei pedeapsa ci pentru a apăra dreptul nostru. Căci dacă eșind la iveală dreptatea noastră, se desvelește și ticăloșia lor, pedeapsa pe care o vor primi din partea opiniei publice, nu este dată de noi ci o vor suporta pentru că dreptatea călcată un timp în picioare, se razbună.

După toate acestea însă, trebuie să ne întrebăm: dacă eram noi mai buni cunoscători ai ungurilor, și dacă i-am și cunoscut, am fi fost și mai atenți și prevăzători, n'am fi evitat oare pierderea timpului pe care trebuie să-l folosim pentru a dovedi dreptatea noastră?

Dacă am fi fost prevăzători n'ar fi însemnat asta că știm că trebuie să ne consolidăm înăuntru pentru a menține ceea ce am câștigat cu atâtea jefte?

Nu am fi putut noi folosi acest timp la o și mai temeinică consolidare? Credem că da.

Va să zică noi nu numai că nu suntem recunștitori ca un popor cu cultură, ci în urma pogrărilor suntem considerați popor de barbari?

Întrebăm atunci: dacă Ungurii — cu cari cel puțin la cot stăm, din punct de vedere cultural — au reușit să atragă asupra lor atențiunea benefică a străinătății, pentru a putea lupta mai bine pentru o cauză nedreaptă, noi, cari suntem apărătorii unei cauze drepte, n'am fi putut oare atrage asupra noastră luarea aminte a Occidentului (pe care desigur că am fi menșut-o și n'am fi calcat-o în picioare ca ungurii pentru cari s'a dovedit prematură)?

Credem că da.

Și dacă n'am făcut-o atunci, să nu mai persistăm în această nechezărie.

De ce nu ne interesăm să se tracă cărțile noastre cele mai bune în limbile Occidentului? De ce nu ne interesăm să se joace acolo piesele noastre de teatru? De ce, în loc de a lăsa să ruleze filme cu mișcările studențești (rău interpretate) nu trimitem să joace pe ecran, atâtea talente și frumuseți ale acestui neam prea puțin conștient de valoarea sa? De ce?

Pentru că suntem inconștienți. Și fiindcă am văzut roadele imprudenței și ale inconștenței, dacă le-am și comis până acum, să le evităm cel puțin de-acum încolo.

Liviu Jurchescu.

INFORMAȚIUNI.

În zilele de 10 și 11 Februarie se va ține în Pecica de către dl prefect al județului I. Georgescu obșnuita conferință administrativă din acea regiune.

Sâmbătă 11 Februarie va avea loc balul dat de Reg. 1 Cavaleriei în sala Hotelului Central.

În ziua de 19 Februarie a. c. se va inaugura frumoasa școală din Otlaca—Grâniceri. La inaugurare vor lua parte multe autorități precum și populația din comună și jur.

Această școală este una din cele mai mari, frumoase și moderne din județul Arad. Are 6 săli de învățământ, sala de teatru, de gimnastică și locuințe pentru întreg corpul profesoral.

La poliție Vămil—Curtici a fost numit șef Dl. polițai N. Demetriade fost — acum doi ani — la prefectura poliției Arad.

Elevii clasei VIII dela Liceul „Moise Nicoară” dau o mare serbare culturală *urmată de dans*, în seara zilei de Sâmbătă 11 Februarie la „Casa Națională” din Arad—Pârnea Calea Dorobanților. Programul este frumos și distractiv.

Societatea Anonimă Industrială Arad-Brad (fosta Arad-Cenad).

Domnii acționari ai Societății sunt convocați în adunarea generală extraordinară și ordinară în ziua de 18 Martie 1928 ora 15 în localul Societății Bul. Regele Ferdinand 4. Arad.

Ordinea de zi a adunării generale extraordinare va fi:

1. Formalitățile de constituire conf. statutelor.
2. Rectificarea bilanțului anului 1926.
3. Acoperirea deficitului acelui an și eventuale decizii în legătură cu punctul 2.
4. Lichidarea direcțiune de exploatare dela Budapesta.
5. Chestiuni în legătură cu distribuția rentelor de Stat.
6. Chestiuni în legătură cu transmiterea de avere Soc. Szeged-Csanád.
7. Distribuția acțiunilor Soc. Szeged-Csanád.

Ordinea de zi a adunării generale ordinare va fi:

1. Prezentarea raportului consiliului de administrație a bilanțului și contului de profit și pierderi pe anul 1927 precum și raportul cenzorilor.
2. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierderi pe 1927, descărcarea com. de administrație de gestiunea sa.
3. Distribuția beneficiului anului 1927.
4. Hotărâre asupra completării a trei locuri în Consiliul de administrație devenite vacante prin expirarea mandatelor Dl. V. Breda, dr. Eug. Beles, și dr. E. Nikelszky, Conf. Art. 18 din statute.
5. Alegerea cenzorilor și supleanților pe anul 1928 conf. art. 30 din statute.
6. Sporirea capitalului Societății la 24 milioane Lei.
7. Modificarea art. 6, 8, 9, 11, 13, 14, 21, 28, 30, 33. din statute.

Muncitorii din Arad fără lucru.

Pentru a rezolva chestiunea muncitorilor fără lucru din orașul Arad. Dl. Prefect I. Georgescu a avut — la Deva — o întrevedere cu Dl. Subsecretar de Stat dela Interne G. Tătărașcu.

În urma convorbirilor avute s'a instituit o comisiune, compusă din Dl. Prefect I. Georgescu, Dl. Primar St. Anghel, Dl. Inspector al Muncii P. Popescu și doi delegați aleși din sânul muncitorimii.

Comisiunea se va ocupa cu plasarea celor fără de lucru și cu ajutorarea acelor cari sunt în adevăr săraci.

Ajutoarele se vor da în bani iar la nevoie se va înființa de către primărie

Aviz Muncitorilor. Dela data de 1 Februarie 1928, începe a funcționa Ambulatorul nou înființat pentru membrii asigurați ai Casei, în Colonia Mosotzy din Arad. Instalat în localul Depozitului pt. Fermentarea Tutunului. Orele de consultații: 7 1/2 — 9 1/2 a. m. în fiecare zi de lucru.

Cu aceasta ocazie se aduce la cunoștința asiguraților Casei, cari locuiesc în Colonia Mosotzy, în Gai sau Șega, că dela data de 1 Februarie începând, să nu se mai prezinte la Casa Cercuală, pentru verificarea biletele de membru, eliberate de către patroni, ci, prezentându-se la medicii din ambulatoriile mai sus amintite, vor lăsa acolo adeverințele de membru, cari vor fi verificate din oficiu, spre a se scuti membrii bolnavi de drumuri mari. Ținem să atragem atenția membrilor Casei că, această dispozițiune se referă numai la acei asigurați ai Casei, cari locuiesc sau lucrează în: Colonia Mosotzy, Arad-Gai sau în Șega. Dl. medic va da consultații și pentru copii și sugaci, tot în același timp.

P. Conf. Indescifrabil Secr. Serv. Med.
Direcțiunea Casei.

Pentru a putea lua parte la adunare. Dnii. acționari vor depune acțiunile lor cu cel puțin 14 zile mai înainte de ziua fixată, la Cassa Societății, la Banca Glă Ungară de credit (Magyar Általános Hitelbank) din Budapesta, sau la Cassa Agricolă de Păstare (Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár) din Arad, primind în schimb dovadă de depunerea acțiunilor cu indicarea numărului lor și legitimarea necesară. Acțiunile depuse rămân în depozit până după semnarea procesului verbal al ședinței Adunării generale. Acționarul își execută dreptul de a discuta și de a vota în adunarea generală personal sau printr'un alt acționar ca mandatar al său.

Mandatul trebuie să semneze cu mâna proprie mandatul său împuternicirea ce dă Minorii deținători de acțiuni vor fi reprezentați prin tutorii sau procuratorii acestora, iar femeile măritate prin soții lor chiar dacă nu sunt acționari, persoanele cari au un consiliul judiciar sau curatorii prin reprezentanții lor legali: comunele, cooperatiunile sau instituțiunile publice prin reprezentanții lor delegați din caz în caz; firmele comerciale Societățile pe acțiuni și asociațiile diferite prin reprezentanții lor îndreptățiți să semneze valabil pentru firmă, chiar dacă aceștia nu sunt acționari.

Mandatele sau împuternicirile de vot trebuie depuse Cons. de Administrație, cu cel puțin 5 zile înainte de data fixată pentru adunarea generală.

În caz când la data de 18 Martie Adunarea Generală extraordinară și ordinară nu se va putea ține din lipsa numărului legal de acționari, se amână pentru ziua de 18 Aprilie, când se va ține cu orice câți membrii s'ar prezenta în același local și la aceeași oră.

Arad, la 2 Februarie 1928.

Cons. de Administrație.

Caraghioslâcul dela Făgăraș

La Făgăraș s'au produs fapte cari vor rămânea ca oglinda celei mai deșantate demagogii în viața noastră politică.

Trebuie reținut acest fapt pentru că astfel de manifestări sunt încurajate și găsesc un larg sprijin în unele ziare cari au tot interesul să compromită viața noastră politică. Partidul național țărănesc și aceste ziare au alarmat țara și străinătatea că la Făgăraș va fi începutul „revoluției”, că vor veni „zeci mil de oameni”. Mai mult în edițiile pentru Ardeal, zările de cari e vorba au dat pagini întregi de reportajii în care arată că în prezenta întrunire se mișcă „întreg Ardealul și se îndreaptă spre Făgăraș.”

Au avut chiar lipsa de bun simț să spună că prin unele ținuturi ar fi avut loc ilegalități și oprirea cetățenilor de a merge la întrunire. Au scos ediții speciale cu titluri în cari arată că mii de care și călăreți se îndreaptă spre Făgăraș. Toate acestea au fost de natură să alarmeze Budapesta și Viena cari și-au trimis oameni cari să „raporteze despre revoluție dela Făgăraș.”

Ce a fost la Făgăraș? Un trist spectacol al neputinței, a lipsei de bun simț și mai cu seamă a etalării grosolanelor minciuni răspândite de național-țărăniști. Deputații și fruntași național-țărăniști au plecat cu o zi înainte prin sate și au încercat să determine populația să vină la întrunire. Până și caraghiosul personaj „procuror la umanității” Dem. Dobrescu a bătut pe la porțile oamenilor să-i cheme în miez de noapte la o consfătuire în mijlocul satului și au fost asmuțiți câinii de către locuitorii pașnici, cari credeau că s'au abătut pe la casele lor răufăcătorii. Mai mult, pe tot parcursul drumului dela Brașov până la Făgăraș când corespondenții ziarelor străine călăuau să vadă „sutele de care” și „mii de țărani”, respectabili doctori ardeleni spuneau că poporul e adunat încă de noaptea în oraș.

La intrarea în Făgăraș liniște și ordine; nimeni nu se găsea pe străzi; atunci observatori străini au mers la sala de întrunire pentru a vedea poporul venit de noaptea; în sală de abia să facea focul la orele 10 dimineața.

Abia aproape de orele 12 au început să vină câțiva țărani și în disperarea lor parlamentarii național-țărăniști au început să alerge cu automobilele și călări prin satele învecinate pentru a mai răscoli câțiva oameni. Insuși d-nul Maniu, de rușine s'a oprit la Șercaia unde a luat masa și abia după multe insistențe s'a decis să intre în Făgăraș, pentru a fi față la acest spectacol rușinos.

Ceace însă a trecut de marginea ridicolului, a fost faptul că numai găsim alt mijloc de atracție, s'au dus și au adus o nuntă țărăneasă în piața primăriei, unde lumea de servitoare, țigani și copii se adunau la mireasă și muzică ca la panoramele târgurilor provinciale.

Și în fața acestor mulțimi, la ora 1 jum. a început ploaia de discursuri ale „veritabililor ardeleni” D. R. Ioanțescu, V. Madgearu, Dem. Dobrescu, etc. pentru a fi încheiate de „inteligentul expozeu” al d-lui Iuliu Maniu.

Lumea rădea, fiindcă oratorii tipau ca și clovni cari invită publicul în panoramă.

Străinii cari au participat la acea-

Redactor girant: ST. DRAGA.

sta veselă manifestare spuneau: „no am venit să vedem revoluție, dar numai că a fost deplină legalitate, ordine și libertate, dar ni s'a procurat și cel mai hazlu spectacol în timp de iarnă într'o piață publică”.

Până la terminarea cuvântărilor, lumea a plecat după mireasă, care s'au vedea neglijată de d. Maniu cari n'amintea nimic de prezența ei în piață.

În fața acestei mișcări, s'a declinat atunci ca peste noapte să se țină întruniri în sate; dar fruntașii partidului au luat primul tren și nu n'au voit să audă de această nouă inițiativă.

Ce s'a spus în această întrunire. Aceleași amenințări, aceleași văi de după putere, iar la orice sgâlțâială mai puternică a „mădgearilor” și „țărăniștilor” lumea din piață izbucnea într'un hohot de râs.

Au încercat și provocări. Înțelegerea cu autoritățile locale fost ca întrunirea să se țină într-o sală ce le-au fost puse la dispoziție și cu toate acestea au ținut întrunire sub cerul liber. Nu le-a zis nimeni nimic.

Au atacat în această adunare instituțiile fundamentale ale Statului, au adus injurii activității conducătorilor Băncii Naționale, au arătat că acest este războiul pe care îl pornesc împotriva conducerii țării, pentru sfârși în cea mai tristă exhibiție de circ.

Iată ce este „campania de răsturnare” a partidului național-țărănesc în astfel de împrejurări desfășurate cu aceste întruniri și cu declarații făcute împotriva tuturor instituțiilor fundamentale ale statului, își asigură pe zi ce trece succesul de a rămâne perpetuu în actuala situație.

Nu trebuie trecut cu vederea neînșinarea cu care își strigă miocul succesului în campania unei preimpotrirea căreia ar trebui să reacționeze opinia publică fiindcă o induc în eroare prin ediții speciale mininoase.

Acestea trec de limitele bunului simț în domeniul pervertirii conștiinței publice.

Orice plan de „răsturnare” și orice svârcolire a național-țărăniștilor nu dă notă decât că acest partid își menține existența prin ațătarile fruntașilor lui și a presei din solda partidului național-țărănesc.

Dar asupra acestor lucruri vom reveni netrecând cu vederea și pe tătătorul Stere pe pământul Ardealului („Vitorul”).

(Cont nuare din pag 1-a)

tari Jugo-Slaviei și să creeze venit mai rentabile populației românești.

Desfacerea produselor din această regiune s'ar face prin o mare cooperativă de consum cu ramuri în cele trele principale.

5. Prin terminarea șoselei Moșon-Vărfuri și Vascau — la care crează 8 comune — și prin punerea în funcțiune a carierii de piatră la Ciuci s'a găsit de lucru populației și s'a ameliorat situația acestei regiuni sărace. În adevăr prin intervenția D-lui Prefect Georgescu s'a obținut dela guvern 4 trenuri navete de 20 vagoane cu cari să se care piatră.

S'a cărat pentru orașul Arad 10 vagoane iar pentru drumurile din județ s'au cărat 600 vagoane. Valoarea acestei pietre trece la câteva milioane.

6. S'au stabilit școlile ce urmează să se facă în această regiune precum și bisericile ce urmează a fi reparate.

La sfârșitul conferinței locuitorii diferitelor comune au făcut o manifestare de dragoste D-lui Prefect și au ținut să-i mulțumească pentru marile scaderi de impozite ce li s'au făcut — între 60-90% — și lertă amenziilor silvice dela 1923 până la 1 Noembrie 1926, în sumă de câteva milioane.